

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házzsán,
nová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adának.

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai,
valamint a felszólamások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sorra 1 korona.

A helyheli róm. kath. tanítók fizetésrendezési ügye.

Az 1907. évi XXVII. törvénycikk kimondja, hogy minden felekezeti és községi tanítónak törzsfizetése, ha az 1000 koronát nem tenne ki, a felekezeti, illetve a hitközségek iskolapénztárából, avagy a községi pénztárból 1000 koronára kiegészítendő. Ha azonban a hitközségek és politikai községek a kiegészítésre nézve képtelenek volnának, igénybe vehetik az állami hozzájárulást a törvényben s ennek végrehajtására vonatkozó utasításban meghatározott feltételek és módozatok betartása mellett.

Abonyban a rom. kath. hitközség van abban a nyomasztó helyzetben, hogy tanítóinak fizetését a törvény intenciói szerint rendezni nem képes, miért is kénytelen az államsegítséget igénybe venni. Ennek kieszközlése céljából hónapok óta folynak a munkálatok. Folyó hó 18-án is egy igen fontos lépés történt ez ügyben, amidőn a járás első főtisztviselőjének, Dr. Madarász Adorján főszolgabírónak elnöklete és tapintatos ügyvezetése mellett, az iskolaszéki elnöknek, illetve kiküldött helyettesének tiszt.

Révész István s. lelkész és az érdekelt tanítók és tanítónők jelenlétében, a díjlevelek és személyes vallomások alapján megállapított a „Javaslati jegyzőkönyv,” amely okirat képezendi bázisát a kérvényezés jogosságának, amennyiben ezen jegyzőkönyvekből kitűnik az, hogy a rk. tanítók törzsfizetése 1000 koronán alul áll.

A kérvény, egy halmaz okmányokkal (mintegy 100 darabbal) felszerelve rövidesen a vármegye közigazgatási bizottsága elé terjesztetik, ahonnan alapos bírálat után a vallás és közoktatásügyi minisztérium elé kerül. Erős a meggyőződésünk, hogy a közigazgatási bizottság s annak elnöke, nagylelkű főispánunk, a kérvényt a legjobb akaratú elbírálásban fogja részeltetni s meglesz egyengetve az útja a miniszeri kedvező elintézésnek, minek következtében a helyheli kath. hitközség, hozzávetőleges számmal, 4000 korona államsegély birtokába jut. Ez ügy intézésénél nagy reménységgel csügg a tanítóság ft. Léva Mihály apát, szeretett országgyűlési képviselőnk buzgó agítálásán is, aki a hitközség és a tanítóság érdekében bizonyára meg fog tenni

minden lehetőt, hogy a törvényes alapon nyugvó ügy, sikeres megoldást nyerjen. Hiszen Ő tudja legjobban, hogy a hitközség a nagyobb terhet már nem bírja, de azt is tudja, hogy az abonyi kath. tanítók legtöbbször, nem egy, hanem két személy helyett munkálkodik tulsufolt osztályában s így a fizetés kiegészítésre, a törvényes alap nélkül is, rászolgált és szolgált.

Ha a felsőbb hatóságok is oly szeretettel, jó akarattal, fáradságot nem kímélő buzgalommal karolják fel a tanítóság ügyét, mint az a helyi hatóságok részéről tapasztalható, úgy a kétkedésre, a reménytelenségre, a csüggedésre ok nem lehet; hisszük, a tanítóság ez alkalommal csalódnai nem fog.

Alliquis.

Az ujságíró.

Írta: Dr. Fehér Jenő.

A közelmúltban két nagy pör tartotta izgalmában a közvéleményt. Az egyik a német hírdalom székhelyén, Berlinben zajlott le és az egész művelt világ sajtóját foglalkoztatta, a másik aligha terjedt túl hazánk határain, de érdeklődésre már csak azért is szánót tarthatott, mert ugyszólván előcsatározása volt egy nagyobb pörnek, amely

— Tudsz is te komolyan beszélni! — válaszolt neki Józsi. — A te szádban még Schoppenhauer is Molire-ré változtaék.

— Nos, gyerekek, határozzák el, mit csinálnak? Mennek-e foglászni?

— Dehogymegyünk! — vágott közbe Relli. — Hiszen örülök, hogy hávös szobában lehetek.

— Gyerünk le Láncozossyékhoz! — indítványozta Józsi.

— Ez már teszi! — s megpödrte a bajusza helyét Relli.

— Ahogy parancsoljátok — mondta Béla, s azzal elindultak Láncozossyékhoz.

Láncozossyék azok közé a már kihalt félben levő nemesi familiák közé tartoztak, akiknél a vendég mindig tárt karokra és nyílt szivre talált. Nem esoda hát, hogy az aranyfajak nagyon szívesen ráálltak a hozzájuk való elmenetelre, amint ezt amúgy is gyakran megszokták tenni. Relli ugyan azt állította, hogy a náluk levő kitűnő kuglipálya gyakorolja rá ezt a vonzó hatást, én azonban kétszer sem merem mondani, hogy nem Láncozossy Rízuska bogár-szeme volt a mágnes, amely oly ellenállhatatlan erővel vonzotta oda Relli biciklijének a kormányát. De ne nézzünk senkinek sem a bokra mögé, mert még az ujjunkra találnak koppintani.

A fiúkat nagyon szívesen fogadták. Etel, a nagyobbik, a menyasszony, mindjárt cigarettet tett eléjük, s kimentette Rízát, aki azért nincs itt, mert...

— Mert elment átöltözködni — vágta közbe nem minden malicia nélkül Béla.

— Ugyan, hogy lehet ilyen rossz nyelved, Béla? — fődette őt Etel.

— Hát talán valami rosszat mondtam? Hiszen, ha Rellivel jövünk, Riza mindig csak egy

TÁRCZA.

Névnapi ajándék.

1907. nov. 18.

Megjött a névnapunk, kettőnk nevenapja,
Mit hozzak, mit adjak, mondd, e napon neked?
Aranyat, gyémántot? Ennek van divatja,
Ezt teszi mindenki, ilyen most az élet.
Hát én is úgy tegyek, mint a többi férfi,
Aki a szerelmet kincsekkel tetézi?

Ugy-e nem ezt várod a nevednapjára?
Nem ily meglepetés kell te neked tőlem?
Ilyesforma emlék a szivednek fájna,
Hiszen ékszeret venni, az még semmi érdem!
S annak is megvesszük, akit nem szeretünk...
Nemes fém, drágakő, ez kevés minekünk.

Lelked kell én neked, s te lelkem kívánod:
A nevednapjára fogadd hát lelkemet.
Hogy ez nem ajándék, mondhatják bár mások,
Azert tudom, neked mindennél kedvesebb.
Te pedig én neked, arra kérlek, érte,
Névnapiomra adjad, drága kincs lesz neked,
Lelkedet cserébe.

Jenő.

Az énekpróba.

— Életkép. —

— Az „Abony” eredeti tárczája. —
Írta: Senki.

(Folytatás.)

— Annyira már nem akarjuk igénybe venni

édes Relli, — mondta mosolyogva a földbirtokosné. — De hogy tudott ebben a borzasztó hűségben Hreskavodáról átjönni?

— Hol gyalog, nagyságos asszonyom, hol nem biciklin. Azonkívül hegynek felfelé tóltam, lefelé meg húztam visszafelé a masinámot. A faluban meg azért nem ültem rá, mert a kutyák úgy is lehúzták volna róla. Így hát magam izzadtam a lovam helyett is.

— Ez nem is rossz! — kacagott Borsodyné. — Hát akkor miért nem hagyta otthon a biciklijét?

— Csak azért nem, mert visszafelé, leszámítva az egy kapaszkodót, mindig enyhén lejtős az út, s nincs fenségesebb élvezet, mint holdvilágos éjjelen a biciklit gazolva ábrándozni! Ünnepeles, mely esend mindenütt, körülöttem a szent János bogárkák ezernyi kékes, misztikus fénye, a levegő pedig olyan, mintha balzsammal volna telítve, különösen ott az erdei úton. Két oldalt néman suhannak el a fák, mintha mindegyik megannyi ábránd lenne. S az ember szívét annyira ellepik az érzelmek ilyen kimondhatatlanul sejtelmis környezet behatására, hogy még a bicikli egyhangú zugása is édes melódiaként cseng bele a fülebe.

— Ah, maga, költő lett? — kacagott Borsodyné, s vele együtt a két fiú is nem tudta, hová legyen a nevetéstől. — Talán szerelmes?

Rellinek ez a beszéde ugyan egy cseppet sem volt komikus, sőt! De Relli bohókas egyénisége azzá tette. Így hát a legkevésbé sem lehet csodálni a nagy derűtséget, amelyet szavai okoztak.

— Hát érdemes komolyan beszélni a XX. században? — kérdezte mosolygó szomorúsággal Relli.

már a nyomozat stádiumában is széles hullámgyűrűket vert maga körül.

Hogy mik voltak a pörök előzményei, arra fölösleges kiterjeszkednünk. Tudja mindenki, aki újságot olvas. A bíróságok ítéletével nem szándékozunk ehelyt foglalkozni, nemcsak azért, mert ebben a tekintetben tilalmat szab tollunkra a törvény, de mert e cikk más csapáson kíván haladni. Ez a csapás sáros is, rögzös is. Igaz ugyan, hogy az egyik oldalán vezet valami szűk, kaeskaringsós ösvény, amelyen az, aki félti a lakktopánját, száraz lábbal is keresztülvergődhetik, főképen ha a nadrágja szárát is jól feltüri. De akinek sietős az utja, aki kevésbé törődik azzal, hogy a cipője megtartja-e a fényét és a kivásalt nadrágja szárát se félti nagyon, — az bizony, mire az út végére ér, éppenséggel nincs udvarképes állapotban. Ha valaki így lucskosan, fáradtan meglátja, azt hihetné, hogy utonálló és riadtan már-már menekülne előle. De ha azután belepillant a szelid, ragyogó szeme közé, láthatja, hogy kellemesen csalódott. Hiszen csak az út volt esztakos, amelyen jött és az utonállónak nézett halandó csak azért lett lucskos, mert nem a száraz, de kaeskaringsóbb ösvényt választotta, hanem a süppedékes, de egyenes csapást.

A hivatásának magaslatán álló újságíró utja ez. Aki közülünk az események pusztá regisztrálására szorítkozik és jó messziről elkerül mindent, amiből csak a legkisebb kellemetlensége lehet, az mindenesetre a kaeskaringsós, száraz ösvényt fogja választani. De aki nem riad vissza attól, hogy mindig az igazságot keresse és ennek lázas kutatása közben ne kíméljen se hatalmasokat, se földi kincsekben daskalkodókat, az a süppedékes, de egyenes csapáson fog haladni.

És valljuk meg őszintén, az igazi újságíró tevékenysége nem merülhet ki az eseményeknek lélek nélküli felsorolásában. Még abban sem, hogy levonja az eseményekből a konzekvenciákat. A valódi újságírónak irányítania kell a közvéleményt és pedig a maga józan, becsületes, őznetlen és hazafias felfogása szerint.

A korunkban különösen divó antiszurnalizmust főképen az a körülmény növeli és szítja, hogy a sajtó a magánbecsület érintésétől sem riad

negyed óra mulva látható teljes diszben, míg ha csak mi ketten jövünk Józsival, Riza látható először, de házi ruhájában. Ugy-e Józsi?

Józsi jóízű viccel akart felelni, azonban belépett a lányok mamája és így a vice bennrekedt.

Lánczossyné eszményképe volt azoknak a régi, jó nagyszonyoknak, akikkel most már még a regényekben is alig találkozunk. Megjelenése egy fejedelménőnek sem vált volna szégyenére, s ami legelőször meglepte a szemlélőt, az a keresetlen egyszerűség volt, amely a maga feiségében is nélkülözött minden pózolás, gögőt. Arevonásai nemese, de az élet már végigszántott rajtok, s olyasforma patinával vont a őket, hogy abból az éles megfigyelő sok gondra, fájdalomra, csapásra következtethetett. Azzal az utánozhatatlan leereszkedéssel fogadta a fiúkat, amellyel születni kell, hogy sértő ne legyen, s beszélgetni kezdett velők.

A fiúk csakhamar előrukkoltak céljukkal, hogy a leányokat jöttek elkérni a szent István napi magyar éneklésre, s mondanom is felesleges, hogy az engedélyt minden nehézség nélkül megkapták. Alig hogy Lánczossynétől megkapták beleegyezését, belépett Riza, igen izléses, de még nem teljesen nagy-lányos ruhában. Erre várnia kell neki, míg Etel esküvője meg nem lesz. Akkor kapja az első hosszú ruhát. De nem is várja Etel esküvőjét lázasabb türelmetlenséggel senki, mint ő, még talán maga Etel sem, a menyasszony.

— Szervusz Riza! — kiáltotta gúnyos hanghordozással már messziről feléje Béla, aki sokat engedett meg magának vele szemben, mivel kiskoruktól fogva jóformán együtt nevelkedtek.

— Szervusz Béla! — kiáltotta vissza neki ugyanúgy Riza, ritka szép csengő hangon. — Ma visszanyerem ám azt a húsz krajcárt, amit tegnapi elvesztettem.

vissza. Már pedig az általános felfogás szerint a magánbecsület épp oly szent és sérthetetlen, mint a házi tűzhely. Ennek az álláspontnak a helyes, ségét mi sem vitatjuk, de csak addig, amíg a közérdeket nem tangálja. Mihelyt valaki a lelke romlottságával a közéletet akarja korrumpálni, legyen ott az újságíró és rántsa le a leplet róla.

Mert a közéletnek tisztának kell lennie. Tiszta pedig csak akkor lehet, ha becsületes és makulátlan emberek állanak a fórumon. Aki újságíró léteére megtüri a közélet porondján a szennyet, holott közben van a seprő, amelylyel megtisztíthatná, az nem is újságíró és nem érdemes arra, hogy kezébe adassék a toll, minden idők legnagyobb hatalmassága.

De éppen ezért mert az újságíró tolla oly hatalmas tényező, fölülte óvatosnak kell lennie annak, aki forgatja. Találomra felfeszítenie senkit sem szabad. De hogyha kezében vannak a bűnösség elvitáztatlan bizonyítékai, tegye meg kötelességét. Igéret ne csábitsa, fenyegetés ne riassza, haladjon az egyenes uton, még ha sárban kell is gázolnia.

És még egyet. Aki erkölcsbíró akar lenni, annak magának is a tiszta erkölcs piedesztálján kell állania, mert különben nem elismerés, hanem szármalmas mosoly lesz a jutalma. Az igazság villogó fegyverével csak az harcolhat, akinek sebezhető pontja nincsen. Jaj annak, aki a szószekről oly igazságokat hirdet, amiket önmaga megtagadott. Dörgő szóval onnét csak az prédikálhat, aki legjobb tudása szerint mindig a helyes utat választotta, mert annak szemében az igazság tüze lobog, annak hangját az igazságba vetett mélységes hit rezgetteti meg. És csak ez a láng, ez a hit az, amelyet milliók lelkebe át lehet plántálni, dicőségére a sajtónak és hűséges bajnokainak egyaránt.

MI ÚJSÁG?

— **Eljegyzés.** Makay Erzsikét, Makay János tekintélyes gazdálkodó és neje Győre Erzsébet kedves leányát eljegyezte Ócsai Benő betétszerkesztői tisztviselő Ceglédre. Szívvelyes üdvözlét.

Riza tudta, hogy Béla gúnyolódni akar késői megjelenése miatt, s ezért akart a húsz krajcárral más fordulatot adni a beszédnek. Béla azonban észrevette Riza szándékát, s gúnyos mosolyra húzva száját, éppen felelni akart, amikor a szobalány jelentette, hogy az uzonna készen van.

Kimentek a verandára, s kedélyesen meguzsonnáztak. A fiúk tudták szóval tartani a társaságot, ami annál is inkább könnyebb volt, mert mindenki szívesen társalgott a társával. Béla a menyasszonyt bosszantgatta, Józsi Lánczossyné jóságos beszédét hallgatta, s Relli pedig, (ki is találta már kedves olvasóim, hogy) Rizának bizonyítottatta, hogy a trieszti kávé jobb, mint a fiúéi.

Amikor már a cigarettákra került a sor, Riza kérdezte:

— Nem megyünk kuglizni?

— Nagyon meleg van. Jobb itt a verandán válaszolta Relli.

— Jól van, akkor mi hozunk ki kézimunkát, — szölt Etel, — s itt maradunk a verandán.

— Nem lenne jó, már ma tartani egy próbát az énekből? — kérdezte Béla.

— Bizony nem ártana, — felelte Lánczossyné — ha már valamit csinálnak, az kifogástalan legyen.

— Aztán mikor tartanánk meg a próbát? — kérdezte Józsi.

— Hat órakor lenne a legjobb, — indítványozta Etel, — akkor még nincs sötét, de a hőség sem tűrhetetlen.

— Jól van, — mondotta Béla, — én akkor megyek és megmondom édesanyámnak.

— Én pedig elszaladok a tanítókhöz, tanítóknőkhöz és édesapámnak, meg a hugaimnak is szólok.

— Helyes, hat órakor énekpróba a kóruson.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Bak Pál szolnoki m. kir. pénzügyigazgatósági számtisztet jelenlegi állomáshelyén számellenőrré végleges minőségben kinevezte.

— **Kinevezés.** Hajnal István kir. adóhivatali pénztárnokot első osztályú pénztárnokká nevezték ki.

— **Halálozás.** Özv. Véli Józsefné szül. Frischer-Kóhn Teréz urasszony f. hó 16-án 82 éves korában jobblétre költözött. A boldogultban Véli Miksa főmunkatársunk édes anyját gyászolja, kinek bánatában őszinte részvétellel osztozunk.

— **Kitüntetés.** Kubinyi Béla földink, m. á. v. ellenőr, az újszászi állomás agilis főnöke orpington-telepéből, Nagykőrösön rendezett kiállításon, Collectiv kiállításáért a legelső díjat, az állami arany-éremet 100 kor. pénzdíjjal nyerte el. — A legszívélyesebb üdvözlét.

— **Ezredik házaspár.** Folyó hó 18-án, hétfőn kötötte meg Temesközy Gerzson állami anyakönyveztető az 1000 ik házasságot. Az 1000-ik új pár Magyar (Bencsik) István és Falusi Mária volt, kikhez az anyakönyveztető beszédet intézett és megajándékozta őket.

— **Jótekonyság teréről.** Özv. Véli Józsefné temetése alkalmával koszorúmegváltásul adományoztak: Véli testvérek (Sarolta, Samu, Miksa, Zsigmond) 100 kor. Popper Andor 10 kor. Kohn Lipót, Popper Dezső 5-5 kor. Pintér Gyula 10 kor. Összesen 130 kor. Ebből jutott a Chewra-Kadisának 80 kor., az abonyi izr. jótekonyság-nőegyletnek 50 kor.

— **„Kossuth-szobor“-ra.** Kovács Lajos szobafestő Bécsből 20 koronát küldött az abonyi „Kossuth-szobor alap“-ra az ipartestület jegyzőjéhez, mely összeg az ipartestület gyűjtőkönyvében helyzetetett takarékpénztárba. A hazafias adományért ez úton fejezi ki az ipartestület elnöksége hálás köszönetét.

Eddigi gyűjtés összege . 2801 kor. 70 fil.

Ehez a fenti . . . . . 20 „ — „

Eddigi gyűjtés összege . 2901 kor. 70 fil.

— **Elszámolás.** Az iparos ifjuság ma egy hete tartotta jótekonyságú tánemulatságát Bergl Sándor „Zöldfa“ vendéglőjében Dacára a némi ellenáramlatoknak, a mulatság elég sikerültnek mondható. Bevétel volt 70 kor. 50 fill. Kiadás: zene 20 k., meghívó 12 k., meghívó kihordás 6 k., engedély 4 k., Tiszta maradvány 28 k. 50 f., mely összeg járási főszolgabíró urnak, a szegény gyermekek felruházására szolgáló összeghez leendő esatlak és felhasználás végett átadott. Felülfizettek: Ft. Lévy Mihály apát-plebános 10 k. Hoji Nándor 6 kor., Tóth József járási őrmester

Mindnyájan ott leszünk. Hát maga Relli? — fordult Rellihez Riza.

— Én kedves engedelmeikkel itt maradok, s felkisérem magukat a templomba, hogy útközben valami bajuk ne történjék.

— Trkrván nincsenek oroszlanok, de még csak medvék sem! — vágott közbe maliciózan Béla.

— De vannak kutyák és tehenek, s a csorda éppen hat óra tájban jön a legelőről — védte a maga álláspontját Relli.

— O tempora, o mora! — sóhajtott fel komikus felháborodással Józsi. — Mennyire satnyul a nemzedék! Régen sárkányokkal küzdöttek az ifjú leventék, később beérték egy szaracénnal, sőt törökekkel is, s ma, Uram boeás, egy kutyáig, vagy, ojev, csak egy buta tehénig terjed a bátorságuk.

— Mert többre nincs szükség, kedves Józsi, — vegyült bele a vitába jóságos mosollyal Lánczossyné — de biztosítom róla, hogy, ha értem és leányaimért sárkánnyal is kellene megküzdeni, egyikük sem habozna védelmünkre kelni.

— Nem csalódnék bennünk, nagyságos aszszonyom! Bennem legalább is nem! — vágta ki páthosszal (ugy-e nem is kell mondanom, hogy) Relli.

Persze mindnyájan nevettek, de legelőször és legjobban maga Relli.

Béla és Józsi ezután felkerekedtek, Béla anyjához ment, Józsi pedig a tanítóknőkhöz állított be. Egy konyhán lakott a két tanító. A vakáció első felét utazáson töltötték el, azonban június végére már visszakerültek újra Trkrvára. Hogy miért, annak elképzelését kedves olvasóimra bízom. Most az augusztust itthon nyaralják végig. Hiszen olyan jó levegő van Trkrván!

(Folyt. köv.)

Bauer Sámuel, Sallay Károlyné 2—2 kor., Halász János és neje 1 k. 60 f., Dobozi Beniamin, Varga János, Frank Sándor, Deutsch Gyula, Csizmadia János, Szabó Jusztika 1 k. 20 f.—1 k. 20 f. Ringeisen Ottó, Méri Károly 1—1 kor. Tantossy Kálmán 70 f. Györe András, Szerdahelyi János, Tóth Lajos 60—60 f. Lomler Sándor 50 f. Filippi László, Derzbach Pálné 40—40 f. Szandi János Varga László, Utornik Uros, ifj. Gelez Mátys, Retkes Lajos, Borszok András, Molnár Pál, Hirschbein Zsigmond, Kellesi Gábor örsvezető, Kovács László, Molnár János, N. N. 20—20 f. Ugy a mélyen tisztelt felülfizetőknek, mint Bergl Sándor urnak, ki a világitást és takarítást, ami magában is 10 k., ingyen adta — köszönetét ez uton fejezi ki

Az „abonyi iparos ifjuság.”

— **Kettős vágány.** A Cegléd—szolnoki vonalon, miután a kecskésárdai és paládiesi kitérő elkészült, hozzáfogtak a második vágány kiépítésének előmunkálataihoz. A második vágány Abony és Paládies között, valamint Abony és Kecskésárda között ki van tűzve s jelenleg a feltöltési munkálatok vannak folyamatban. Remélhetőleg a jövő év folyamán az egész munkálat teljesen befejezhető lesz.

— **Pestmegye közgyűlése.** Pestmegye törvényhatósági bizottsága e hó 25.-én d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tart, melynek főbb tárgyai ezek: A tisztújítás napjának kitűzése és a kijelölő választmány megalakítása, a közigazgatási bizottság kiegészítése az 1908.—1909 évekre, az igazoló választmány megalakítása az 1908./10. évekre, az uti- és vasuti bizottság megalakítása az 1908—1910. évekre, a sorozó bizottsági polgári elnökök és orvosok kiküldése az 1908. évre, a községi jogi nyugdíjválasztmány megalakítása az 1908—1910. évekre, a közegészségügyi bizottság megalakítása az 1908—1910. évekre.

— **Uj telefonszabás.** A Műszaki Világ arról értesít bennünket, hogy a kereskedelmiügyi miniszter az új telefonszabás törvénytervezetét még a folyó évben a képviselőház elé fogja terjeszteni. Az új díjszabás szerint a telefonelőfizetők a birtokukban levő készülék használatáért kisebb alapdíjat és beszélgetésenként külön díjat fognak fizetni, de nagy súlyt fog a miniszter fektetni a nagyobb beruházást igénylő, tehát igen költséges telefonvezetékek alaposabb kihasználására, amit úgy fognak megoldani, hogy olyan vezetékeket létesítenek, amelyhez több előfizetőből álló csoport lesz kapcsolva. Az ilyen csoporthoz tartozó előfizetők természetesen tetemesen csekélyebb díjat fognak fizetni a telefonhasználatáért, mint azon állomások, amelyek külön vezetékekkel bírnak.

— **Mibe került a ceglédi kaszárnya?** A laktanyaépítés került összesen 1,821.969 kor. 52 fil.-be. A laktanyaépítésre fordított tőke kamata és tőketörlesztési részlete 84.514 kor. 66 fil. A laktanya után élvezett évi jövedelem, 6% címén csak a most tényleg befolyó 25.000 kor. számitva 95.954 kor. 15 fil., a befektetett tőke évi törlesztési részlete 84.514 kor. 66 fil., évi jövedelem 11.439 kor. 49 fillér.

CSARNOK.

Idealizmus.

Én. (egy csomó üres kutyanyelvvel felfegyverkezve bevonulok a szerkesztőségbe) Adjon Isten bort, búzát, békességet Szerkesztő úr; megjöttem.

Á sz. (kiváncsian) Jól van jól; és mit hozott?

Én. Mindenekelőtt magamat, másodsor egy csomó üres kutyanyelvet, harmadsor pedig a szívem legmélyéből lakadó hálás köszönetemet, hogy közölte a Beköszöntőmet, jóllehet tarthatott tőle, hogy vagy a maga fejét törlik be érte, vagy az enyémet.

Á sz. . . . ?

Én. Mondj igazat és —

Á sz. Betörök a fejed. Igaza van. Hiszen már török is. Hanem hát miről szándékozik a legközelebbi számban „Csarnok”-olni?

Én. (eléjteszem a legfelső kutyanyelvet, amelyen az „Idealizmus” cím diszelgett).

Á sz. (gúnyos lekicsinyléssel rám néz) Elbizakodott fiatal ember! Maga akar idealizmusról írni?! Hát tudja maga, hogy mi az idealizmus?

Én. (föllángolva) Már hogyné tudnám? Hiszen az az éltető elemem!

Á sz. (szatírával) A maga éltető eleme, drága fiatal barátom, egy-két csinosan pöndörödő szoknya, meg a lumpolás! Hol van ez az idealiz-

mustól!

Én. (sértődötten) Szerkesztő úr! Ne tessék elhamarkodott ítéleteket mondani, mert ha Szerkesztő úrnak elhamarkodott ítéleteket tetszik mondani, én megtetszem haragudni.

Á sz. Csak ne tessék itt magának megharagudni tetszeni, hanem tessék türelmesen bevárni, hogy én ezt mikép tetszem érteni.

Én. (dühbe gurulva) Mindenekelőtt ne tessék gúnyolódni. Már csak egy ifjú lélek, telve reménnyel, vágygal, érzelemmel, ábránddal, törekvéssel a szép, a jó és az igaz eszméinek a megértése után jobban tudja, érzi, hogy mi az idealizmus, mint egy meglett ember!!

Á sz. Feltéve, hogy az a meglett ember szintén nem idealista.

Én. Hát tatán Szerkesztő úr idealista?

Á sz. Mondja csak, nem az idealizmusnak superlativusa-e, ha egy hatgyermekes családapa lapot szerkeszt — Abonyban?!

Én. Erre igazán nem gondoltam! Meg kell hajolnom a nemzet nagysága, akarom mondani a szerkesztő úr idealizmusa előtt. Most már kénytelen vagyok beismerni, hogy az én idealizmusom füst és pára a szerkesztő úréval szemben.

Á sz. Aztán hogyan szándékozta maga ezt az idealizmust az abonyi közönségnek megírni, úgy, hogy át is olvassák?

Én. A bevezetésben az idealizmus szépségéről, nemességéről szerettem volna írni. Milyen vonzó, kedves az a társadalom, ahol a társadalmat alkotó egyének ideálisak!

Á sz. (keserűen) Különösen akkor, ha a társadalmat alkotó „ideális” egyének a bacarat-n szavakat harácsolnak el a másik ideális egyének keserves keresményétől. Ugy-e?

Én. Sajnos, hogy akadnak ilyen egyének! De én hiszem, hogy itt Abonyban sokkal jőzanababak s ideálisabbak az emberek, mintsem található volna közöttük olyan lelkiismeretlen, aki elnyeri embertársának kemény munkával megkeresett filéreit, vagy pedig olyan bolond, aki leül, hogy elnyerjék tőle.

Á sz. Boldogok, akik hisznek, mert övéké a mennyek országa. De mesélje tovább az idealizmusát.

Én. (recitálva) Ugy terveztem, hogy, miután lendületes nyelven felébresztettem a bevezetésben az érdeklődést az idealizmus iránt, az ókor idealistáit tárgyalom le legelőször, Platón és Aristoteles. Platón volt a legelső, aki azt állította, hogy csak a jelenségektől elkülönítve létező ideák léteznek. Aristoteles pedig Platónnak csupán theoretikus elveit az életbe akarta belevinni. Ezért hívjuk az ő idealizmusát idealrealizmusnak. Platón még csak álmodott egy ideális államról, Aristoteles megpróbálta már megalkotni is azt.

Á sz. És abban az államban is nagyon divott az öreg emberek kultusza?

Én. . . . . ?

Á sz. Hát csak úgy, hogy ott is széles szerepkörre tarthatott számot akárki, tisztán azon az alapon, hogy az ő hajszálai fehérek, míg más embertársáé barna, esetleg szőke?

Én. Ha meg is tudtak felelni a szerepkörnek s polgártársaik bizalma oda helyezte őket, akkor igen. De bizony ha önmagukat iparkodtak föltolni, s akadékoskodtak, szerepet akartak vinni tisztán azért, mert öregek, öszek, ellenszenvesekké váltak minden idealizmus mellett is.

Á sz. Na, akkor mi itt Abonyban náluknál is ideálisabbak vagyunk. Hát aztán, mikép tervezte tovább?

Én. Az újabbkori idealistákat szerettem volna sorra szedni. Legelőször is Schelling-et és Hegelt, akiknek idealizmusa a legközelebb áll Platon és Aristoteles idealizmusához. Fichte-et, ezt a kevésbé ismert, de nagyon rokonszónves idealistát szerettem volna bővebben megismertetni, kapcsolatban Descartes és Leibniz idealizmusával, akiknek nézete legjobban megközelíti az újabbkori filozófia leg-hatalmasabb oszlopának, Kantnak, a nézetét.

Á sz. Maga itt beszél, beszél, minden második szava az idealizmus, de azért még mindig nem mondta meg, hogy voltaképpen mi is az idealizmus?

Én. (sietve) Az majd most jön. Az idealizmus főbb képviselőinek a megismerése után jött volna a felosztás. Van irodalmi idealizmus, amikor az író, vagy a költő „lábával a földön van ugyan, de szemével az égbe tekint.” Amikor tehát nem úgy írok meg valamely dolgot, amint az valóban megtörtént, hanem úgy, ahogyan az eszményien megtörténhetett volna. Vagyis az irodalmi idealizmus a valóban olyan átalakítása, hogy a három esztétikai eszmének, a szépnek, a jónak és az igaznak

hordozására, érzékeltetésére minél alkalmasabb legyen. Ez a meghatározás különben minden művészetre alkalmazható. Van másodsor erkölcsi idealizmus. Ez a hétköznapi életnek az idealizmusa. Aki nemes eszméi érdekében feláldozza a földi javakat, az idealista.

Á sz. És aki a földi javainak érdekében feláldozza eszmeit?

Én. Az filozófiai nyelven: realista, hétköznapi nyelven: jellemtelen gazember.

Á sz. Akkor csak beszéljünk filozófiai nyelven, mert be találják verni a fejünket. De hát az idealistát hogy hívják hétköznapi nyelven?

Én. Bolondnak.

Á sz. Hallja, én úgy veszem észre, hogy a filozófiai nyelv sokkal szebb, mint a hétköznapi.

Én. Én már régen észrevettem.

Á sz. Nos hát és ezt a bolondságot, jaj, bocsnat, idealizmust akartam mondani, hogyan akarta befejezni?

Én. A világ felfogásban mikép található meg az idealizmus, ez lett volna az utolsó pont, s befejezésül, azoknak a kedves hölgyeknek a kedvéért, akik átolvasásra méltatták az idealizmusomat, az ember létezését magyarázó hipotézisek közül a legideálisabbat megírtam volna.

Á sz. (kiváncsian) Melyik az?

Én. Ha jól tudom Flammarioné. (Végignyújtózkodom a pamlagon, rágyujtok egy cigarettre, aztán álmodozva, ábrándozva, halkán beszélni kezdek.) Eszerint a végtelenül bájos hipotézis szerint mindenkinek a végső oka az Östűz. Ez az Östűz párosával szikrákat bocsátott magából ki a világ-mindenségbe. A szikrák közül az egyik a férfi, a másik a nő. Most ezek a szikrák bolyonganak a világmindenség bolygón, s életekük az, hogy feltalálják újra egymást. Ők pedig keresik, kutatják a párjukat. Ha nem találják meg az egyik bolygón egymást, testüket otthagya, ahol sikertelenül kutattak, átszállnak a másikra, s folytatják a keresést. Végre, ki tudja, hány millió év múlva egymásra talál a két szikra, s aztán egy édes csókba összeforrva visszaröppennek az Östűzbe, ahol örök boldogságot nyujt nekik a kielégített vágyódásnak eszményi gyönyöre . . .

Á sz. (halkán) De kedves kis — bolondság ez.

Én. (szótlanul összeszedem magam, az ajtónál azonban megállok, s esendesen mondom) Ha bolondság is, de édes bolondság, s azok a legnemesebb lelkek, akiknek ez a bolondság boldogságot tud szerezni. Ugy irigylem őket . . . (Lépteim elhangzanak, s áll néma csend, légy szárnya bent, se kiint nem hallatik; fejére szól, ki szót emel, a szerkesztő úr nem — ábrándozhatik . . .)

Fogzásban lévő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bújnak ki.

A Scott-féle Emulsio

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt —

Kapható minden gyógytárban.

kérjük figyelembe venni.

Eladás.

A II. ker. Szelei ut 137. szám alatt levő tehermentes, villamos-berendezés-, fürdőszoba-, closset-, Fayencse mosdó-készülék- és üveg-folyosóval ellátott ház szabadkézből eladó.

Értekezni lehet naponta Kazintzi állatorvossal.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyó évi október hó 1-én a kaszánya épületbe helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

SZERDAHELYI JÁNOS

nyomdatulajdonos.

Iroda-áthelyezés!

GOLDBERGER A. V.
cég

tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy

35 év óta fenálló

HIRDETÉSI IRODÁJÁT
(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10.-én

saját házába

Bpest, IV., Molnár-utca 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele
a világ összes lapjai
= és naptárai részére. =

Egy jó családból való fiú
tanulónak felvétetik lapunk
kiadóhivatalában.

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

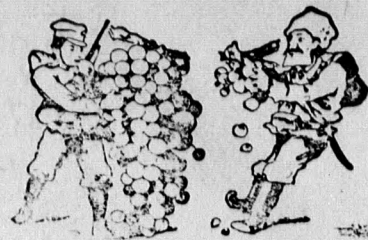
Magyarországi képviselet és raktár

Budapest, VI. Teréz-körút 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és pari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép és kerékpár javítóműhely.

Tanítás ingyen.

Szőlő-
oltvá-
nyokat

szállít, fajtiszta-
ságot juttatva.

legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Ha szép akar lenni, használja a L Á N G-féle

VIOLA-CRÉMET,

mely az összes krémek között az egyedüli, amely rövid idő alatt szeplőt, májfoltot és az arcbőrnek ráncait eltünteti.

Ára 1 korona. — A hozzávaló **Viola-szappan** ára 80 fillér.

A fagyás által okozott viszketegséget és bőr pirosságot egy-kétszeri használat után

A spanyol fagybalzsam
megszünteti.

Ára tubosonként 50 fill. és 1 kor.

Kisérelje meg csak egyszer a LÁNG-féle

NÖVÉNYSZESZT,

amely egyszeri használat után azonnal megszünteti minden hülésből eredő legelhanyagoltabb bajokat.

Ugymint: rheumát, készvényt, izom és tagszaggyást, valamint a náthát stb.

Ára 1 korona, 3 üveg már bérmentve lesz küldve.

Számos elismerő nyilatkozat.

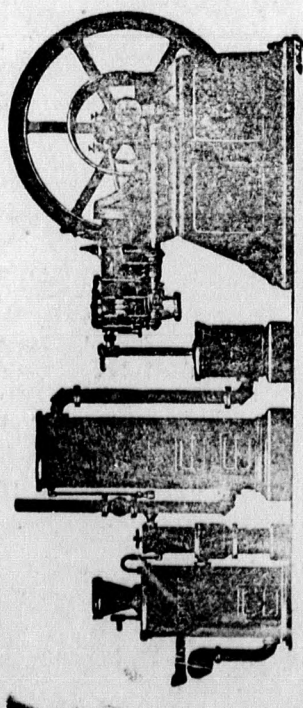
Egyedüli főraktár a készítőnél:

Láng Oszkár gyógyszerész

ABONY, (Pestmegye.)

Naponta szétküldés az ország minden részébe.

Egy intelligens családból való fiút vegyeskereskedésbe tanonc-
nak ajánl a kiadóhivatal.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin és petrolium-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemi költséggel. — Kezvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költséget és árjegyzék ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapalók, szecsavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, daralók, őrlőmalmok, egyetemes
szél-ekék, 2- és 3 vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.